

Nr 39.

Ankom till riksdagens kansli den 4 juni 1946 kl. 4 em.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag angående ändring i lagen den 12 maj 1917 (nr 189) om expropriation, m. m.

Genom en den 12 januari 1946 dagteknad, till lagutskott hänvisad proposition, nr 33, vilken behandlats av första lagutskottet, har Kungl. Maj:t under åberopande av propositionen bilagda, i statsrådet och lagrådet förda protokoll föreslagit riksdagen att antaga följande vid propositionen fogade förslag till

1) **L a g**

angående ändring i lagen den 12 maj 1917 (nr 189) om expropriation.

Härigenom förordnas, *dels* att överskriften framför 13 § lagen den 12 maj 1917 om expropriation skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives, *dels* att framför 14 § samma lag skall införas en överskrift av nedan angiven lydelse, *dels* ock att 13, 14, 30, 47 a, 50, 58 och 92 §§ nämnda lag¹ skola erhålla ändrad lydelse på sätt i det följande angives.

Om laga domstol i expropriationsmål och förhandling i sådant mål.

13 §.

Expropriationsmål skall upptagas av underrätten i den ort, där fastigheten är belägen.

Skall expropriation ske från särskilda inom olika underrätters domvärjo belägna fastigheter, som ej lämpligen kunna för expropriationsersättningens bestämmande uppskattas annat än såsom en enhet, förordne Konungen, att för sådan uppskattning frågan om expropriationen skall i sin helhet upptagas av den av underrätterna Konungen bestämmer.

Om rättens förhandling gälle i tillämpliga delar vad i rättegångsbalken är stadgat om huvudförhandling. Uppskjutes förhandlingen, vare ej erforderligt att särskild kallelse angående målets fortsatta handläggning tillställs parterna; om underrättelse till parterna i fall, då målet förklarats vilande, stadgas i 43 §.

Om expropriationsmåls förberedande handläggning vid domstol.

14 §.

På ansökning av den exproprierande utfärde rätten stämning å fastighetens ägare så ock å andra ersättningsberättigade, om sådana sakägare av sökanden

¹ Senaste lydelse se beträffande 30 § SFS 1918:324 samt beträffande 47 a och 58 §§ 1939:152.

uppgivas, och kalle dem att inställa sig vid rätten för målets förberedande handläggning. Rätten föranstalte ock att, till underrättelse för möjligen befintliga okända sakägare, kungörelse om tiden för inställelsen minst fjorton dagar förut uppläses i kyrkan för den församling, där fastigheten är belägen, samt införes i allmänna tidningarna och tidning inom orten. Målet varde tillika, om det ej angår allenast upphävande av särskild rätt, som ej är intecknad i fastigheten, å nästa inskrivningsdag antecknat i fastighets- eller inteckningsboken.

Avser på grund av förordnande, som i 13 § andra stycket sägs, stämning i expropriationsmål fastighet utanför rättens domvärjo, åligger rätten att därom ofördröjligen göra anmälan hos inskrivningsdomaren i den ort, där fastigheten är belägen, för anteckning enligt vad nyss är sagt.

Vistas känd — — — den frånvarande.

30 §.

Emot ordföranden eller ledamot i expropriationsnämnd gälle de jäv, som i rättegångsbalken äro stadgade i fråga om domare; som jäv skall ock räknas, att han står under någondera partens förmenskap eller är i hans tjänst eller av honom åtnjuter lön eller underhåll.

Har expropriationsmålet — — — är part.

47 a §.

Mot rättens slutliga utslag i fråga, som avses i 46 eller 47 §, skall talan föras i samma ordning, som är föreskriven för talan mot dom i tvistemål.

Så snart utslag i målet vunnit laga kraft, skall genom rättens försorg till den som för fastighetsregistret översändas det ena exemplaret av karta och beskrivning, som enligt 16 § andra stycket må hava ingivits i målet, jämte sådant utdrag av handlingarna i målet och rättens utslag, att därav framgår vilket område som avses med expropriationen. Å kartan skall tecknas bevis, att den legat till grund för expropriationen.

50 §.

Försummas vad — — — expropriationsrätten förverkad.

Visar fastighetens ägare vid rätten att förverkande ägt rum, äge vad i 14 § stadgas om anteckning i fastighets- eller inteckningsboken motsvarande tillämpning. Sker sådan anteckning inom nittio dagar från förverkandet, skall inskrivningsdomaren genast hos Konungens befallningshavande göra anmälan om anteckningen.

Varda de — — — nämnda handlingar.

58 §.

Då expropriation, vilken ej avsett allenast upphävande av särskild rätt som ej är intecknad i fastigheten, blivit fullbordad, åligger det Konungens befallningshavande att därom ofördröjligen göra anmälan hos inskrivnings-

domaren; och skall anteckning om att fastighet exproprierats eller om särskild rätt, som genom expropriationen förvärvats, å nästa inskrivningsdag göras i fastighets- eller inteckningsboken.

Utfaller då — — — insända fördelningslängden.

Exproprieras del — — — för fastighetsregistret.

92 §.

Påstår vid rätten ägaren av annan fastighet än i 90 § avses, att fastigheten lider synnerligt men och fördenskull, jämlikt 12 § första stycket, bör lösas, men bestrides sådant av motparten, varde, om annat ej avtalas, expropriationsnämnd ej tillsatt, innan denna tvist blivit av rätten avgjord genom lagakraftälgande utslag. Mot rättens utslag i fråga som nu är sagd må särskild talan föras i samma ordning, som är föreskriven för talan mot dom i tvistemål.

Vad i — — — ej tillämpning.

Denna lag skall träda i kraft den 1 januari 1948; därvid gälle i tillämpliga delar vad i lagen om införande av nya rättegångsbalken finnes föreskrivet.

---

2) L a g

angående ändrad lydelse av 4 och 5 §§ lagen den 28 juni 1918 (nr 526) om rätt att över annans mark framdraga ledning för vatten till husbehovsförbrukning.

Härigenom förordnas, att 4 och 5 §§ lagen den 28 juni 1918 om rätt att över annans mark framdraga ledning för vatten till husbehovsförbrukning skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan anges.

4 §.

Finnes syn å stället nödig, äge rätten under förberedelsen uppdraga åt två för uppdraget lämpliga män, mot vilka ej förekommer jäv som gäller mot domare, att förrätta sådan syn å tid, som av rätten bestämmes, och att på grund av vad vid synen iakttagits avgiva utlåtande, huruvida ledningens framdragande över svarandens mark må anses behöfligt samt i sådant fall varest och huru ledningen bör göras så ock med vilket belopp ersättning för intrång genom ledningen bör utgå; och varde emellertid målet hos rätten vilande. Är fråga om fastighet på landet, varde uppdrag, som nu nämnts, företrädesvis lämnat åt dem, som äro ledamöter i nämnden.

Synemännens utlåtande skall skriftligen avfattas och före synens avslutande för närvarande parter uppläsas; och varde därvid tillkännagivet vad

den med utlåtandet missnöjde enligt 5 § har att iakttaga. Utlåtandet skall av synemännen ofördröjligen insändas till rätten.

För syneförrättning — — — av kändanden.

5 §.

Är part missnöjd med synemännens utlåtande, äge han inom trettio dagar, sedan utlåtandet meddelades, till rätten inkomma med påminnelser. Hava påminnelser ej inom nämnda tid inkommit, skall utlåtandet genom rättens dom fastställas; sådan dom må meddelas under förberedelsen. Parts utevaro utgöra ej hinder för målets handläggning och avgörande.

Denna lag skall träda i kraft den 1 januari 1948; därvid gälle i tillämpliga delar vad i lagen om införande av nya rättegångsbalken finnes föreskrivet.

3) L a g

angående ändring i lagen den 20 juni 1924 (nr 384) om återköpsrätt till fast egendom.

Härigenom förordnas, att 6—8 och 14 §§ lagen den 20 juni 1924 om återköpsrätt till fast egendom skola erhålla ändrad lydelse på sätt i det följande anges.

6 §.

Den, som vill göra gällande återköpsrätt, har att instämma fastighetens ägare till underrätten i den ort, där fastigheten är belägen. Stämmes den ägare, som sist sökt lagfart, eller någon hans efterträdare i äganderätten, vare dock ej erforderligt att stämma ny ägare, å vilken fastigheten före stämningens delgivning överlåtits, så framt ej den, som blivit stämd, vid rätten tillkännagiver, att fastigheten frångått honom, eller detta eljest varder för rätten kunnigt. Kommer nye ägaren, utan att vara stämd, tillstådes såsom part i målet, gälle ock den ågångna stämningen.

Är ägaren — — — lag stadgat.

Vid rätten — — — rörande fastigheten.

7 §.

Är ny ägare, som i 6 § omförmäles, ej stämd, och kommer han ej ändock i målet in; vare, där återköp sker, så ansett som överginge genom återköpet fastigheten från den, som blivit stämd, och vike den förstnämndes fång för återköparens. I fall, varom nu sagts, njute den, som får vika, skadestånd av den, som var stämd, där denne svarat i målet utan att giva tillkänna, att fastigheten frångått honom. Överlåtelse av fastigheten, som äger rum efter stämningens delgivning, vare, där återköp kommer till stånd,

ogiltig; och äge den, till vilken överlåtelsen skedde, så framt han var i god tro, genast häva avtalet och njuta skadestånd, dock att avtalet ej må hävas, sedan det visat sig, att målet ej leder till återköp.

Varder efter — — — i utsökningslagen.

Återköparen må — — — utredning erforderligt.

8 §.

Rätten give så snart ske kan och i varje fall före tillsättande av återköpsnämnd, varom nedan sägs, särskilt utslag i frågan, huruvida återköp må äga rum. Tillstädjes genom utslaget återköp, må, där ej rätten samma dag skiljer sig från målet, över utslaget föras särskild talan; sker det ej, stånde utslaget fast. Fullföljes talan, vile under tiden målet.

Parts utevaro utgöre i mål om återköpsrätt ej hinder för målets handläggning och avgörande.

Särskild talan mot utslag, varigenom rätten utlåt it sig i frågan, huruvida återköp må äga rum, skall föras i samma ordning, som är föreskriven för talan mot dom i tvistemål.

14 §.

Rätten fastställe i sitt utslag löseskillingen och den ränta, som därå skall utgå; meddele ock erforderliga bestämmelser angående fastighetens tillträde och löseskillingens erläggande. Såvitt ej annat med laga verkan avtalats, utsätte rätten därvid viss fardag efter det utslaget vunnit laga kraft, å vilken återköparen skall tillträda fastigheten och löseskillingen senast skall ned sättas hos Konungens befallningshavande. Talan mot utslaget skall föras i samma ordning, som är föreskriven för talan mot dom i tvistemål.

Fullföljes ej — — — i 7 § andra stycket sägs.

Denna lag skall träda i kraft den 1 januari 1948; därvid gälle i tillämpliga delar vad i lagen om införande av nya rättegångsbalken finnes föreskrivet.

---

4) Lag

om ändrad lydelse av 31 § stadsplanlagen den 29 maj 1931 (nr 142).

Härigenom förordnas, att 31 § stadsplanlagen den 29 maj 1931 skall er hålla följande ändrade lydelse.

31 §.

Uppkommer i mål angående inlösen av mark tvist om rätt eller plikt att lösa och erfordras ej för prövning av tvisten, att uppskattning sker av mar-

ken, meddele rätten särskilt utslag i tvisten, innan nämnd sättes. Emot utslaget må talan föras särskilt i samma ordning, som är föreskriven för talan mot dom i tvistemål, och vile emellertid målet i övrigt. Avslås yrkandet om inlösen, gälle i fråga om rättegångskostnad vad därom i allmänhet är stadgat.

Denna lag skall träda i kraft den 1 januari 1948; därvid gälle i tillämpliga delar vad i lagen om införande av nya rättegångsbalken finnes föreskrivet.

---

5) Lag

angående ändring i lagen den 18 juni 1925 (nr 221) om bulvanförhållande i fråga om fast egendom.

Härigenom förordnas, att 10 § lagen den 18 juni 1925 om bulvanförhållande i fråga om fast egendom skall upphöra att gälla samt att 11 och 13 §§ samma lag skola erhålla följande ändrade lydelse.

11 §.

Har domstolen utlåtits sig angående sådant förbud, varom i 3 § sägs, gälle om klagan över domstolens beslut vad i rättegångsbalken är stadgat om handräckning.

13 §.

Då talan väckts om upplösning av bulvanförhållande, skall å nästa in-skrivningsdag anteckning därom ske i fastighets- eller inteckningsboken.

Har domstol meddelat förordnande enligt 1 §, åligger det domstolen att inom fjorton dagar tillställa överexekutor utskrift av domstolens dom.

Denna lag skall träda i kraft den 1 januari 1948; därvid gälle i tillämpliga delar vad i lagen om införande av nya rättegångsbalken finnes föreskrivet.

---

6) Lag

angående ändrad lydelse av 4, 7 och 8 §§ lagen den 7 juni 1934 (nr 239) om bulvanförhållande i fråga om aktier i vissa bolag.

Härigenom förordnas, att 4, 7 och 8 §§ lagen den 7 juni 1934 om bulvanförhållande i fråga om aktier i vissa bolag skola erhålla ändrad lydelse på sätt i det följande angives.

4 §.

Under rättegången mot bulvanen må domstolen, när skäl därtill äro, förordna, att de aktier bulvanförhållandet avser skola beläggas med kvarstad, därest de anträffas hos bulvanen eller någon som av bulvanen erhållit dem såsom pant eller som innehar dem för bulvanens eller panthavarens räkning. Åklagaren må ock hos överexekutor begära förordnande om kvarstad, som nyss sagts.

Förordnas om — — — vunnit laga kraft.

Kvarstad varom — — — därom förordnat.

7 §.

Mål som avses i denna lag instämnes till den rätt, där bulvanen skall svara i tvistemål i allmänhet.

Ändå att talan om ansvar föres, gälle om skyldighet för part eller annan att förete skriftlig handling eller föremål vad beträffande tvistemål är stadgat.

8 §.

Innan förordnande meddelas enligt 2 §, skall tillfälle beredas den för vilken bulvanförhållandet ingåtts att yttra sig i målet.

Denna lag skall träda i kraft den 1 januari 1948; därvid gälle i tillämpliga delar vad i lagen om införande av nya rättegångsbalken finnes föreskrivet.

7) L a g

om upphävande av 13 § lagen den 27 juni 1927 (nr 287) angående uppsikt å vissa jordbruk.

Härigenom förordnas, att 13 § lagen den 27 juni 1927 angående uppsikt å vissa jordbruk skall upphöra att gälla.

Denna lag skall träda i kraft den 1 januari 1948; därvid gälle i tillämpliga delar vad i lagen om införande av nya rättegångsbalken finnes föreskrivet.

8) L a g

om ändrad lydelse av 16 och 31 §§ skogsvårdslagen den 15 juni 1923 (nr 212).

Härigenom förordnas, att 16 och 31 §§ skogsvårdslagen den 15 juni 1923 skola erhålla ändrad lydelse på sätt i det följande anges.

16 §.

Har åtgärd — — — räkningar styrkes.

Vill den, av vilken kostnad sålunda utsökts, emot det till betalning fastställda beloppet anställa klander eller eljest söka återvinning, stämme in talan därom till domstol sist inom en månad från det uttagning av beloppet ägt rum eller, därförutan, betalning skett med förbehåll om rätt för gäldenären att söka återvinning.

31 §.

Över överexekutors åtgärd i anledning av framställning, varom i 16 § sägs, må ej klagan föras.

Denna lag skall träda i kraft den 1 januari 1948; därvid gälle i tillämpliga delar vad i lagen om införande av nya rättegångsbalken finnes föreskrivet.

---

9) L a g

angående ändrad lydelse av 21 och 29 §§ lagen den 10 juni 1932 (nr 180) om vård av vissa skogar inom Västerbottens och Norrbottens läns lappmarker med flera områden.

Härigenom förordnas, att 21 och 29 §§ lagen den 10 juni 1932 om vård av vissa skogar inom Västerbottens och Norrbottens läns lappmarker med flera områden skola erhålla ändrad lydelse på sätt i det följande angives.

21 §.

Har åtgärd — — — räkningar styrkes.

Vill den, av vilken kostnad sålunda utsökts, emot det till betalning fastställda beloppet anställa klander eller eljest söka återvinning, stämme in talan därom till domstol sist inom en månad från det uttagning av beloppet ägt rum eller, därförutan, betalning skett med förbehåll om rätt för gäldenären att söka återvinning.

29 §.

Över överexekutors åtgärd i anledning av framställning, varom i 21 § sägs, må ej klagan föras.

Denna lag skall träda i kraft den 1 januari 1948; därvid gälle i tillämpliga delar vad i lagen om införande av nya rättegångsbalken finnes föreskrivet.

---

10) L a g

angående ändring i lagen den 2 juni 1933 (nr 269) om ägofred.

Härigenom förordnas, att 31, 33, 36, 37, 49, 51, 53 och 58 §§ lagen den 2 juni 1933 om ägofred skola erhålla ändrad lydelse på sätt i det följande angives.

31 §.

Är sakägare missnöjd med förrättning, skall han vid talans förlust inom två månader efter förrättningens avslutande vid domstol väcka talan mot samtliga övriga sakägare.

Äro sakägarna å någon sida flera än tio, skall i avseende å delgivning med dem vad i rättegångsbalken stadgas om delgivning med byalag äga motsvarande tillämpning.

33 §.

När i mål, som i 31 § avses, stämning är utfärdad, infordre rätten genast från förrättningsmannen förrättningsprotokollet och övriga förrättningen rörande handlingar. Förrättningsmannen vare pliktig, där rätten så prövar nödigt, att inställa sig vid rätten för att höras i målet. Gottgörelse åt förrättningsmannen för sådan inställelse skall förskjutas av den part, som klandrat förrättningen; och pröve rätten i slutliga utslaget, huruvida kostnad, som någon sålunda förpliktats att förskjuta, skall helt eller delvis gottgöras honom av annan part.

Sedan målet blivit genom laga kraft ägande utslag avgjort, skall förrättningsakten översändas, om målet återförvisats till förrättningsmannen, till denne men eljest till lantmäterikontoret i det län, varest förrättningsmannen förordnats, för att där förvaras. Utskrift av utslag i målet skall, ändå att utslaget icke vunnit laga kraft, översändas till nämnda lantmäterikontor samt, om målet angår betesreglering, vederbörande skogsvårdsmyndighet ävensom till förrättningsmannen och den, som enligt 30 § första stycket har att förvara avskrift av förrättningshandlingarna. Återförvisas målet till förrättningsmannen, vare han skyldig att därom omedelbart underrätta sådan i 23 § tredje stycket omförmäld myndighet, till vilken utskrift av utslaget icke enligt vad nu är sagt skall översändas.

Föres ej — — — skall förvaras.

Huru förrättningsman — — — förordnar Konungen.

36 §.

Har i annan ordning än vid syneförrättning upprättats skriftlig och av vittnen styrkt förening rörande stängselskyldighet eller betesreglering, äge envar, som deltagit i föreningen, hos den eller de allmänna underrätter, inom vilkas domvärjo de fastigheter, föreningen angår, äro belägna, uppvisa föreningen, i stad med rådstuvurätt å allmän rättegångsdag och eljest å allmänt

ting. Överensstämmer föreningen med de i denna lag stadgade grunder, och hava, där föreningen avser upplåtelse av betesmark, i föreningen tydligt angivits den upplåtna markens läge och gränser, den eller de fastigheter, för vilka den upplåtits, sätt och tid för markens inhägnande och anordnande för betesbruk samt huruvida ersättning skall utgå och i så fall med vilket belopp ersättningen skall i den ordning 16 § föreskriver gäldas, låte rätten intaga föreningen i rättens protokoll. Sedan vare föreningen gällande mot framtida ägare eller innehavare av fastigheterna så ock, där intagande i rättens protokoll ägt rum vid rådstuvurätt inom en månad och vid häradsrätt sist vid det allmänna ting, som infallit näst efter två månader sedan föreningen ingicks, mot den, som efter upprättandet men före föreningens intagande i rättens protokoll blivit ägare eller innehavare. Förening, som slutits för boställe eller kronan eller allmän inrättning tillhörig, på viss tid upplåten fastighet, have dock ej verkan mot senare innehavare, med mindre föreningen blivit av vederbörande myndighet godkänd.

Sedan förening enligt första stycket intagits i rättens protokoll, skall utdrag av protokollet i ärendet genom rättens försorg översändas till länets lantmäterikontor så ock, där föreningen angår betesreglering, till vederbörande skogsvårdsmyndighet.

37 §.

Träffas förening, att stängsel ej skall hållas mellan angränsande ägor, oaktat stängsel enligt denna lag kunnat äskas, eller att stängsel skall vara av viss annan beskaffenhet än den, som enligt 5 § eller med stöd därav meddelad föreskrift är för orten gällande, eller att stängsel skall helt eller delvis sättas annorstädes än i 4 § är föreskrivet; är föreningen upprättad på sätt i 36 § sägs och har i förekommande fall däri tydligt angivits den sträckning, vari stängslet skall framgå, skall om sådan förenings uppvisande och intagande i rättens protokoll och om verkan av föreningen så ock om översändande av utdrag av protokollet, sedan föreningen däri intagits, vad i 36 § är stadgat äga motsvarande tillämpning.

I förening — — — föreningens upprättande.

Förening, som i denna paragraf avses, äger ej giltighet utöver tio år sedan den blivit intagen i rättens protokoll.

49 §.

Avser försummelsen underhåll av stängsel och bättrar den försumlige ej ofördröjligen efter tillsägelse, må den, mot vilken stängselskyldigheten gäller och som kan av försummelsen lida men, hålla syn genom två för uppdraget lämpliga män, mot vilka ej förekommer jäv som gäller mot domare; av synemännen skall den ene vara nämndeman, ägodelningsnämndeman eller god man vid lantmäteri- eller mättningsförrättningar. Har den försumlige i god tid kallats till synen och varder bristen vid synen vitsordad, förelägge honom synemännen viss tid, ej kortare än fem dagar, inom vilken han skall hava botat bristen, vid äventyr att denna eljest må avhjälpas av den, som påkallat

synen. Denne låte efter utgången av sagda tid, till utrönande av huruvida vid synen befunna brister blivit avhjälpda, anställa efterbesiktning i samma ordning som om syn stadgats; dock vare efterbesiktning icke av nöden, därest den försumlige avlämnat skriftligt erkännande, att åtgärd för bristens avhjälpande ej vidtagits. Därefter njute den, som fordrar rättelse, utmätning hos den försumlige ej mindre för kostnaden för synen och för efterbesiktning, där sådan erfordrats, än även för det belopp, vartill det eftersatta arbetet av syne-männen uppskattats, samt vare pliktig att därefter ofördröjligen ombesörja arbetets utförande. Nöjes ej den andre däråt, instämme sitt klander till domstol inom en månad efter utmätningen eller vare sin talan kvitt.

Den som — — — hava kostat.

Vad här — — — denna lag.

51 §.

Den, vars ägor lidit skada av annans hemdjur, låte skadan genast synas och värderas av två för uppdraget lämpliga män, mot vilka ej förekommer jäv som gäller mot domare.

53 §.

Ägare till intaget hemdjur have ej, utom i de i 54 § angivna fall, rätt att återfå djuret, förrän han antingen i lösen därför utgiver det värde, vartill skadan beräknats enligt 51 §, så ock kungörelsekostnad samt det belopp, vartill kostnaden för djurets underhåll och vård blivit av två för uppdraget lämpliga män, mot vilka ej förekommer jäv som gäller mot domare, uppskattat, med avdrag för den nytta intagaren under tiden haft av djuret, eller ock för sådan lösen ställer full pant eller borgen. Nöjes ej djurets ägare åt värdering eller uppskattning, som nu sagts, eller vill han av annat skäl återvinna vad han utgivit i lösen, instämme saken till domstol inom en månad efter det djuret utlöstes.

58 §.

Uppkommer tvist, huruvida den, som intagit hemdjur, funnit det å sin mark, och kan ej detta anses styrkt, gälde ersättning till djurets ägare för den skada, som denne genom intagningen tillskyndats.

Enahanda ersättningsskyldighet — — — hans ägor.

Denna lag skall träda i kraft den 1 januari 1948; därvid gälle i tillämpliga delar vad i lagen om införande av nya rättegångsbalken finnes föreskrivet.

---

11) L a g

angående ändring i lagen den 13 juni 1921 (nr 299) om förvaltning av bysamfälligheter och därmed jämförliga samfällda ägor och rättigheter.

Härigenom förordnas, att 8—10 samt 13 och 14 §§ lagen den 13 juni 1921 om förvaltning av bysamfälligheter och därmed jämförliga samfällda ägor och rättigheter¹ skola erhålla ändrad lydelse på sätt i det följande anges.

8 §.

Menar delägare, att beslut, som i ärende, varom i denna lag sägs, vid sammanträde av delägarna fattats, länder honom till märkligt förfång eller att det icke i laga ordning tillkommit eller att det står i strid med allmän lag eller författning eller annorledes överskrider deras befogenhet, som beslutet fattat, äge han inom trettio dagar från den dag beslutsprotokollet blivit tillgängligt efter ty i 4 § 5 mom. sägs vid rätten väcka talan mot samtliga övriga delägare. Försummas det, vare rätt till klandertalan mot beslutet förlorad.

9 §.

Delägares beslut — — — rätten fastställt.

Har ansökan gjorts om förordnande för särskild person att föranstalta om sammanträde med delägarna, skall på begäran av någon av dessa rätten, där omständigheterna ej till annat föranleda, omedelbart meddela förbud för delägarna att å ägan verkställa avverkning så ock, där skäl därtill äro, meddela dem förbud att å ägan taga ler, torv, grus eller dylikt. Meddelat förbud skall äga giltighet intill dess beslut enligt 5, 6 eller 7 § om ägans användning eller avhändande kommit till stånd och trätt i tillämpning eller ock frågan om ägans tillgodogörande på sätt nu är sagt förfallit. Har förbud meddelats innan ansökan företagits till avgörande, pröve rätten vid avgörandet, huruvida förbudet skall bestå. Om verkställande av förbud gälle i tillämpliga delar vad i utsökningslagen om skingringsförbud sägs; vad där är föreskrivet om pant eller borgen skall dock ej äga tillämpning.

10 §.

Ansökan om ägas ställande under förvaltning av god man göres hos rätten. I anledning av sådan ansökan skall, där ej med hänsyn till ägans beskaffenhet eller omständigheterna i övrigt åtgärden finnes vara överflödigt eller olämpligt, förordnande av rätten meddelas för delägare eller annan att såsom god man omhändertaga ägans förvaltning.

¹ Senaste lydelse se beträffande 9 § SFS 1924: 338 samt beträffande 10 och 14 §§ 1924: 26.

Förordnande, som — — — förordnandet upphört.

Där någon — — — skogsvård därå.

Sådana föreskrifter — — — vederbörande skogstjänsteman.

Har ansökan — — — ansökningen meddelas.

13 §.

Ej må — — — därtill samtyckt.

Vill den, som är till god man förordnad, befattningen frånträda och gitter han visa skälig orsak,

eller ansöker delägare, att god man entledigas, och prövas skäl därtill vara,

eller varda delägarna ense att själva omhändertaga förvaltningen av samfälligheten och göra de därom anmälan,

eller beslutes i den ordning, som i denna lag sägs, om förfogande över samfälligheten på sådant sätt, att förvaltning av god man ej vidare erfordras,

eller varder upplyst, att samfälligheten blivit för gemensam räkning försåld eller att gemenskapen annorledes upphört,

varde gode mannen av rätten entledigad.

14 §.

Äro i mål eller ärende, som anhängiggjorts vid rätten, å någon sida flera delägare än tio, skall i avseende å delgivning med dem vad i rättegångsbalken stadgas om delgivning med byalag äga motsvarande tillämpning.

Mot beslut, varigenom rätten under ärendes behandling utlåtit sig angående förbud, som avses i 9 eller 10 §, skall talan föras särskilt. Mot hovrättens beslut i fråga, som nu nämnts, må talan ej föras.

Beslut, som av rätten meddelas enligt 5, 6, 7, 9, 10 eller 13 §, träder utan hinder av förd klagan genast i verkställighet.

Denna lag skall träda i kraft den 1 januari 1948; därvid gälle i tillämpliga delar vad i lagen om införande av nya rättegångsbalken finnes föreskrivet.

Till grund för de genom propositionen framlagda lagförslagen, vilka äro föranledda av nya rättegångsbalken, ligga av processlagberedningen i betänkande den 17 mars 1944 (SOU 1944: 9 och 10) framlagda lagförslag i samma ämnen. Lagrådet har den 19 juni 1945 avgivit utlåtande över sistnämnda lagförslag. De erinringar som vid lagrådsgranskningen framstälts mot olika bestämmelser i de remitterade förslagen ha i allt väsentligt beaktats i propo-

sitionen. Beträffande motiveringen till lagförslagen hänvisas till förenämnda betänkande och propositionen.

Utskottet.

Utskottet har vid sin granskning av de genom propositionen framlagda lagförslagen icke funnit anledning till erinran mot desamma och får alltså hemställa,

att förevarande proposition, nr 33, måtte av riksdagen bifallas.

Stockholm den 4 juni 1946.

På första lagutskottets vägnar:

K. SCHLYTER.

Vid detta ärendes behandling ha närvarit
från första kammaren: herrar *Schlyter, Bergquist, Karl Emil Johanson, Westman, Ahlkvist, Löthner, Olofsson* och *William Ohlsson*;
från andra kammaren: herrar *Lindqvist, Hedlund* i Östersund, *Werner, Lindberg, Ljungberg, Landgren, Rylander* och *Andersson* i Mölndal.
